

Volit do Akademického senátu FF UK je letos více než jednoduché

Od 11. dubna od 10:00 do 14. dubna do 17:00 budou probíhat volby do Akademického senátu FF UK, a to na funkční období 2016–2018 (od 8. 6. 2016 do 7. 6. 2018). Letos poprvé proběhnou volby do AS FF UK elektronicky, a to výhradně prostřednictvím webové aplikace přístupné přes internet. 12. a 13. dubna od 10 do 18 hodin budou také k dispozici vyhrazené počítače s asistenční službou (ve vstupních prostorách v přízemí budov UK Celetná 20 a nám. Jana Palacha 2).

Připomeňme si základní skutečnosti: své zástupce do senátu volí zvláště akademičtí pracovníci (volí 16 členů do kurie akademických pracovníků) a zvláště studenti zapsaní na fakultě (15 členů do kurie studentů). Volební výsledky budou zveřejněny nejpozději den následující po uzavření voleb, tedy 15. dubna. Podrobnosti ohledně elektronické volby do AS FF UK nám sdělil proděkan FF UK pro informační zdroje dr. Ondřej Tichý.

Mgr. Ondřej Tichý, Ph.D.,
proděkan FF UK pro
informační zdroje

Proč se bude do Akademického senátu FF letos volit

elektronicky?

Je to samozřejmě odraz doby, na několika fakultách univerzity už elektronické volby probíhají, můžeme zmínit například Přírodovědeckou fakultu, Fakultu humanitních studií a Fakultu sociálních věd UK. Jde také o to, že papírové volby s sebou nesou náklady na papír, větší nároky na organizaci a další. Volební komise, která má omezený počet členů, musí během klasických voleb sedět několik dní od rána do večera na místech, kde se volí. V minulosti nebyla možnost hlasovat ve všech budovách, protože fakulta teoreticky sídlí na třinácti místech v Praze, a pouhá dvě hlasovací místa znevýhodňovala voliče studující či pracující v ostatních lokalitách. Komplikace také přinášela nutnost existence papírového seznamu voličů a u každého příchozího kontrola občanského či jiného průkazu. U elektronických voleb odpadá nutnost ručního počítání hlasů, ukládání urn či možnost jejich poškození nebo ztracení, eliminuje se tedy chyba lidského faktoru a možnost, že pokud se cokoliv stane, může kdokoliv volby zpochybnit. Elektronické volby také dávají prostor voličům v zahraničí, dálkovým studentům a pedagogům na stážích, konferencích i jinde mimo Prahu.

Jak celý systém elektronických voleb vznikal?

Aplikace je, i když s úpravami, převzatá od Přírodovědecké fakulty UK, kde byla naprogramována. Na stejném místě, ale i na FHS a FSV UK, prvním rokem i na FTVS UK, již volby tímto způsobem proběhly, takže systém je dostatečně prověřený.

Uvažovali jsme o několika typech hybridních systémů, o kombinaci elektronických a klasických voleb, kdy by první dva dny probíhala papírová volba a poté elektronická; tuto myšlenku jsme však opustili, protože naše volby nejsou tak rozsáhlé a bylo by to zbytečně komplikované. Uvažovali jsme i o použití volebních terminálů. Hlasování pouze prostřednictvím webové aplikace je však nejjednodušší. Jde o standardní a otevřené technologie v rámci univerzity, mezifakultní výměnu.

Aplikaci Přírodovědecká fakulta UK nabízí ostatním fakultám UK zdarma, podobně jako my nabízíme ostatním evaluační aplikaci.

Jak budou elektronické volby probíhat?

Je to jednoduché. Studenti a akademici se budou přihlašovat na stránce volby.ff.cuni.cz pod svým uživatelským jménem nebo číslem osoby z průkazu studenta nebo zaměstnance a svým standardním heslem do CASu (je stejné jako do SIS). Nemají-li platné heslo, mohou si jej nastavit na stránkách CAS, případně v jednom z výdejních center. Volit mohou všichni členové akademické obce, tedy všichni studenti kromě CŽV a všichni akademici, kteří mají příslušnou smlouvu s fakultou (viz Volební a jednací řád AS FF UK). Možnost přihlášení se otevře v okamžiku, kdy 11. dubna 2016 udeří desátá hodina. Když se volič splete a přihlásí se nesprávně, systém jej upozorní na chybu v přihlašovacích údajích. V případě, že dotyčný není na volební listině, aplikace jej na tuto skutečnost také upozorní. Stejně jako při klasických volbách se v případě problémů může každý obrátit na volební komisi, která prověří, zda je oprávněn volit, nebo ne. Po přihlášení se ukáže, zda dotyčný může volit do kurie studentů či akademických pracovníků a počet mandátů, které má k dispozici. Zde je možné podívat se na prezentaci kandidátů na stránkách senátu a poté se rozhodnout, koho volit. Po odhlasování volič pouze potvrdí, že je členem akademické obce Univerzity Karlovy v Praze, a pro případ, že by byl zařazen na pracovištích více součástí UK,

také to, že si pro své členství v akademické obci zvolil Filozofickou fakultu UK. To je vlastně celé, tím je odhlasováno. Po uložení volby bude každý automaticky odhlášen.

Zvláštností aplikace je, že je možné zvolit si navíc libovolný tajný klíč (více než jeden libovolný znak), tedy heslo, díky němuž se lze kdykoliv v průběhu voleb vrátit a hlasování změnit. Tato možnost změny vznikla u přírodovědců proto, že chtěli mít funkci pro případ, kdyby kolegy někdo u počítače volit nutil (u elektronické volby volební komise nezaručí soukromí za volební plentou). Volič může přijít domů a volbu zrušit, odhlasovat jinak. Tato možnost u normálních voleb není.

Kde všude je možné volit?

Volit lze úplně všude, kdekoliv u internetu, i v zahraničí, funkčnost aplikace je pouze časově omezena průběhem voleb. Ve čtvrtek 14. dubna v 17 hodin se možnost volit ukončí. A měli bychom podotknout, že aplikace je česko-anglická, aby jí dokonale porozuměli i zahraniční studenti či zaměstnanci.

Senát si přál, aby minimálně poprvé, kdy elektronické volby probíhají, existovala určitá obdoba volebních míst. Právě proto budou v přízemí hlavní budovy Filozofické fakulty UK i budovy v Celetné 20 voličům k dispozici stolky s notebooky, ale i asistenti, kteří na požádání poskytnou technickou podporu nebo poradí se získáním hesla. Jsou to „asistovaná místa“, nikoliv oficiální volební místnosti. I zde však bude volba anonymní.

Existují nějaké kontrolní mechanismy zajišťující anonymitu voleb?

Hlasujete-li přes počítač, nikdo nezaručí, že vás při tom nikdo nesleduje nebo vás k volbě nenutí. Právě proto existuje již zmíněný tajný klíč, který umožňuje volbu později změnit. Navíc pokaždé, když volíte, vám systém ohlásí, že volba byla uložena a e-mailem vám přijde zpráva, že jste odhlasovali. To

je pojistka proti případnému zneužití počítače. Kdyby přišel volební e-mail a vy jste přitom nehlasovali, můžete se obrátit na volební komisi.

Existuje seznam oprávněných voličů, aplikace je identifikuje, ale jakmile je volba provedena, neukládá se v databázi žádná jednoznačná identifikace voliče, pouze se zaznamená, že dotyčný již volil, aby nemohl volit znovu. Volební komise pracuje se zcela anonymními informacemi a voliče nemůže identifikovat ani administrátor aplikace (není to prostě technicky možné). Spojení mezi hlasem a voličem je zašifrované pomocí klíče známého jen voliči.

Nikdo tedy nemá přístup ke všem databázím?

Já přístup k databázím mám a budu ho mít, i když původně existovala varianta, že ho ztratím. Ani já však nemohu spojit kódy v jednotlivých tabulkách, to lze pouze pomocí onoho tajného klíče. Máme zabezpečené servery, kolegové z IT oddělení budou v průběhu voleb připraveni řešit všechny problémy. Volební komise má mimo IT podpory hotline i na oddělení vědy, studijním a osobním oddělení kvůli případnému ověřování voličů.

Když to tedy shrneme: i když se přihlašujete, tajnost voleb zůstává plně zachována. Jediné spojení mezi osobou voliče a odevzdanými hlasy existuje v podobě *tajného klíče*, který se ovšem na straně voliče nikde neukládá – volič jej musí vždy zadat, aby mohl být přiřazen ke svým hlasům.

Jak se budou hlasy sčítat?

Sčítání je součástí systému, sčítá se standardně dle pravidel, 15 hlasů do studentské kurie a 16 do kurie akademických pracovníků. Ti kandidáti, kteří mají největší počet hlasů, budou zvoleni, ti pod čarou vypadnou, resp. stávají se náhradníky. Až systém hlasy spočítá (což je v podstatě hned), já pošlu výsledky předsedovi volební komise a on je po poradě s komisí oficiálně vyhlásí. Vše může být hotovo do půl hodiny.

Bude se tímto způsobem volit i v budoucnu?

Je věcí senátu, jak budou volby probíhat. Nedávno proběhla debata, jak bude vypadat nový vnitřní předpis, volební a jednací řád, který elektronické volby umožňuje. Myslím, že pokud se letos elektronická volba osvědčí, budou se volby příště konat stejně a snad ani nebudou třeba asistovaná místa.

Kandidáti již byli navrženi, kde se s nimi můžeme seznámit?

Profily kandidátů je možné prostudovat na stránkách AS FF UK v sekci Prezentace studentů a Prezentace pedagogů.

Ještě bych chtěl zmínit, že volební agitace ve dnech konání voleb je nepřípustná, což se u elektronických zdrojů dá těžko uhlídat, tato zásada je však rozvedena na stránkách AS FF UK, kde se mimo jiné dočteme, že za aktivní volební agitaci se nepovažuje propagace zveřejněná před začátkem voleb s výjimkou propagace využívající systémy automatické propagace (např. placená inzerce naplánovaná na dny voleb).

Akademický senát (AS) je nejvyšším samosprávným orgánem Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze (FF UK). AS FF UK má 31 členů, z toho 16 členů z řad akademických pracovníků Fakulty a 15 členů z řad studentů. Členové Akademického senátu jsou voleni v rovných a tajných volbách na funkční období dvou let, a to ve dvou kuriích: studenti volí pouze studentské zástupce, akademičtí pracovníci pouze zástupce z řad akademických pracovníků. Podrobnosti o AS FF UK jsou k dispozici na stránce Představení AS FF UK.